

Brüssel, 12. märts 2022
(OR. fr)

6978/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0214(COD)

FISC 63
ECOFIN 201
ENV 190
UD 51
CLIMA 93

MÄRKUS

Saatja:	Alaliste esindajate komitee (COREPER II)
Saaja:	Nõukogu
Teema:	Määrus, millega kehtestatakse piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism <i>Üldine lähenemisviis</i>

I. SISSEJUHATUS

1. Euroopa Ülemkogu 10. ja 11. detsembri 2020. aasta järel dustes¹ väljendasid Euroopa Liidu liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid toetust kasvuhoonegaaside heite netovähendamisele ELis 2030. aastaks vähemalt 55% võrreldes 1990. aasta tasemega ning kutsusid Euroopa Komisjoni üles esitama ettepanekut piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi kohta, et tagada ELi poliitika keskkonnavalane terviklikkus ja vältida WTO nõuetele vastaval viisil kasvuhoonegaaside heite ülekandumist.

¹ Dok EUCO 22/20, punktid 14 ja 17.

2. Lisaks sätestatakse Euroopa kliimamääruse² artiklis 2, et liidu õigusega reguleeritud kasvuhoonegaaside heide ja sidumine kogu liidus tasakaalustatakse hiljemalt 2050. aastaks ning seega vähendatakse selleks ajaks netoheide nullini ning liit püüab pärast seda saavutada negatiivsed heitkogused. Lisaks võtavad asjaomased liidu institutsioonid ja liikmesriigid vastavalt liidu ja riigi tasandil vajalikud meetmed, et võimaldada selle kliimaneutraalsuse eesmärgi ühist täitmist, võttes samal ajal arvesse liikmesriikide vahel nii õigluse kui ka solidaarsuse edendamise olulisust ning selle eesmärgi saavutamise kulutasuvust.
3. Komisjoni ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism (CBAM),³ avaldati 14. juulil 2021 osana paketist „Eesmärk 55“. See pakett koosneb reast ettepanekutest ning hõlmab mitmeid poliitikavaldkondi ja majandussektoreid: kliima, energia ja kütused, transport, hooned, maakasutus ja metsandus.
4. Komisjoni CBAMi määruse ettepaneku peamine eesmärk keskkonnameetmena on tegeleda kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohuga, mida põhjustab asümmeetriline kliimapoliitika kolmandates riikides (kus kliimamuutuste vastu võitlemise poliitika on vähem ambitsioonikas kui ELis). CBAMi kohaldamine hoiaks ära selle, et liidu heitkoguste vähendamise jõupingutuste mõju kaoks heitkoguste suurenemise tõttu väljaspool liitu seoses tootmise ümberpaigutamisega kolmandatesse riikidesse või CO₂-mahukate toodete impordi suurenemisega. Ilma sellise mehhanismita toob kasvuhoonegaaside heite ülekandumine tõenäoliselt kaasa ülemaailmse heite üldise suurenemise ja tekitab Euroopa tööstuse jaoks ebavõrdsed tingimused.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

³ Dok 10871/21 + ADD 1–ADD 6; [2021/0214 (COD)].

5. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse vastu 8. detsembril 2021. Euroopa Parlament esitab oma arvamuse lähitulevikus. Euroopa Regioonide Komitee ei ole veel oma arvamust esitanud.

II. ÜLEVAADE OLUKORRAST

6. Selle ettepanekuga alustati tööd 2021. aastal ajutises töörühmas. Edusamme on üksikasjalikult kirjeldatud eduaruandes, mille majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu kiitis heaks 2021. aasta detsembris⁴.
7. Alates 2022. aasta algusest on eesistujariik Prantsusmaa korraldanud mitu ajutise töörühma koosolekut, et jõuda kokkuleppele üldises lähenemisviisis.
8. Ajutises töörühmas peetud tehnilistel aruteludel käsitleti kõiki CBAMi määruse enda tekstiga seotud küsimusi ning tehti kindlaks kompromissettepanekud, mis tunduvad olevat nüüdseks enamasti suures osas stabiilsed ja loovad nõukogus kokkuleppe saavutamiseks hea aluse.
9. Lisaks tõstatati ajutises töörühmas peetud aruteludes teatavad CBAMi rakendamiseks olulised küsimused, kuid need kuuluvad muude õigusaktide kohaldamisalasse. Need küsimused, millega eeldatavasti tegeletakse lähikuudel, on esitatud märkuse ST 6772/22 lisas, mida arutati alaliste esindajate komitees 9. märtsil.
10. Alaliste esindajate komitee 9. märtsi koosolekul võttis eesistujariik teadmiseks liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamuse toetuse ja otsustas, et tekst edastatakse nõukogule üldise lähenemisviisi vastuvõtmiseks.

⁴ Dok ST 14574/21.

11. Selleks et võtta arvesse ühe liikmesriigi väljendatud seisukohta, tehti CBAMi määruse eelnõu põhjendusse 52 seoses hindamisega, mille komisjon peab tegema enne 1. jaanuari 2026, mõned kohandused, millega lisati viide mehhanismi sotsiaalsele mõjule ja siseturul konkurentsivõimele avalduvale mõjule. Selles kontekstis tuleb arvesse võtta ka saarte eripära ja piiranguid.
12. Alaliste esindajate komitee toetas samuti märkust ST 6772/22. Ühe liikmesriigi taotlusel lisati käesoleva dokumendi lisasse viide selliste riikide liidu paralleelse loomise kohta, milles on CO₂-heite maksustamise või muud võrreldavad vahendid juba kasutusel (nn kliimaklubi), et edendada ambitsioonikat kliimapoliitikat kõigis riikides ja sillutada teed ülemaailmsele CO₂ heite maksustamisele. Veel ühe liikmesriigi taotlusel võeti arvesse ka vajadust leida lahendusi, et tulla toime CBAMi kasutuselevõttust ekspordile tulenevate kahjulike tagajärgedega.
13. Alaliste esindajate komitee kinnitas, et töö märkuse ST 6772/22 lisa punktis 1 esitatud elementidega peab olema piisavalt edenenud, enne kui saab alustada läbirääkimisi Euroopa Parlamendiga.
14. Dokumendis ST 7044/22 ja käesoleva märkuse lisas esitatud kompromisstekstis võetakse eespool esitatud viimaseid kohandusi arvesse.

III. KOKKUVÕTE

15. Nõukogul palutakse

- a) leppida dokumendis ST 7044/22 esitatud kompromissteksti alusel kokku üldine lähenemisviis kõnealuse eelnõu suhtes;
- b) võtta teadmiseks käesoleva märkuse lisa, kuna on kinnitatud, et töö kõnealuse lisa punktis 1 esitatud elementidega peab olema piisavalt edenenud, enne kui saab alustada läbirääkimisi Euroopa Parlamendiga.

Lisa

Seoses piiril kohaldatavat süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi (CBAM) käsitleva määruse ettepaneku suhtes koostatud üldise lähenemisviisiga märgiti ära järgmised punktid.

1. CBAMi rakendamiseks on olulised järgmised kaks küsimust, mida CBAMi määrus ei hõlma:
 - a) CBAMi määruse eelnõu artikli 31 kohase CBAMi sertifikaatide tagastamise kohustuse kasutuselevõtu tempo sõltub tempost, millega kaotatakse CBAMiga hõlmatud tööstussektoritele eraldatud tasuta saastekvoodid, mis on kehtestatud ELi heitkogustega kauplemise süsteemi direktiiviga;
 - b) ekspordist tuleneva võimaliku kasvuhoonegaaside heite ülekandumise piiramise küsimus nõuab asjakohaseid lahendusi, et tagada majanduslik tõhusus, keskkonnavaline terviklikkus ja vastavus WTO nõuetele.
2. Lisaks tuletatakse meelde, et komisjon on esitanud ettepanekud omavahendite kohta, mis põhinevad muu hulgas CBAMi sertifikaatide müügist saadud tuludel, mis vastavalt 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelisele kokkuleppele vaadatakse otsuste tegemiseks läbi 1. juuliks 2022.
3. Lõpuks märgitakse, et CBAMi loomine nõuab kahepoolse, mitmepoolse ja rahvusvahelise koostöö arendamist kolmandate riikidega, sealhulgas selliste riikide liidu paralleelset loomist, milles on CO₂ heite maksustamise või muud võrreldavad vahendid juba kasutusel (nn kliimaklubi), et edendada ambitsioonikat kliimapoliitikat kõigis riikides ja sillutada teed ülemaailmsele CO₂ heite maksustamisele.